

IL-KELMA PROFETIKA TAL-ĠISEM UMAN

Diskors ta' Mons Isqof Mario Grech

Konferenza Nazzjonali dwar "Is-Sbuhija tal-Ġisem. Lejn it-Teologija tal-Ġisem"

Grand Hotel, Ġhajnsielem, 30 ta' Ottubru 2010

L-esperjenza tixhed li fil-ħajja tagħna l-bnemdin ħafna tensjonijiet ġew ikkalmati, żbalji kkorreguti u kunflitti żarmati għax kien hemm medjazzjoni tajba. Ir-rwol tal-medjatur huwa vitali biex ikun hemm komunikazzjoni u hekk wiehed jasal għal għarfien tal-verità u jistabilixxi relazzjoni sinċiera u dejjiema. Meta l-medjazzjoni tkun fqira jew fallaci jiddgħajfu r-relazzjonijiet u jkun hemm ħerba.

Fil-ħajja ordinarja tagħna l-ġisem uman huwa "medjatur" singolari biex il-bniedem jidhol f'komunjoni personali u rispettuża mal-oħrajn u jagħraf lillu u jaċċetta lillu nnifsu. Meta din il-medjazzjoni korporja hija żbaljata jew forsi wkoll nieqsa, il-kwalità tal-ħajja umana tbat. Huwa fatt li ċerti nies huma mdejqu għax mhumie x kuntenti bihom infushom, bħal fil-każ ta' meta mhumie x komdi bil-fiziku tagħhom u bl-orjentament sesswali tagħhom. Hemm oħrajn li jhallu l-egoizmu tagħhom jifgħom tant li, billi ma jirnexx ilhomx jidhlu f'relazzjoni ma' haddiehor, għandhom diffikultà biex jagħrfu lilhom infushom u jingħalqu fihom infushom. Hemm imbagħad irġiel u nisa li, għalkemm iħossuhom li għandhom jidhlu f'relazzjoni ta' mħabba ma' persuni ta' sess divers, għandhom diffikultà biex jaċċettaw lil haddiehor. Għandna koppji miżżewġa li jagħmlu ħajjithom infern għaliex ma jafux jirrelataw ma' xulxin, anqas intimament! Fost iż-żwiġijiet li jfallu, hemm dawk li jibdlu lill-mara jew lir-raġel għas-sempliċi raġuni li ma jaċċettawx il-fatt li l-ġisem tas-sieheb jew tas-sieħba għandu l-istorja tiegħu u għalhekk jitlef il-faxxinu tiegħu – għalhekk jitlef lill-mara jew lir-raġel biex isibu ġisem iżgħar fl-età! Ukoll il-mod kif qed naħsbu dwar il-produzzjoni tal-ħajja umana u kif jidhrilha li nistgħu niddisponu mill-ħajja fl-ewwel fażijiet tat-tnissil, juri x'kunċett għandna tal-ġisem tal-bniedem.

B'ġisem uman qed nifhmu l-persuna kkunsidrata fid-dimensjoni korporja. Infatti, aħna għandna "ġisem animat" li diversi aspetti tiegħu jistgħu jiġu mistħarrġa minn xjenzi differenti: fizjoloġija, anatomija u x-xjenzi biomedici. Imma lil hinn minn dan l-aspett fizjologiku, il-ġisem uman għandu tifsiriet oħra. Billi huwa mezz ta' medjazzjoni biex il-persuna tidher, il-ġisem uman għandu valuri simboliċi: huwa l-modalità li permezz tagħha l-persuna hija "preżenti". Kull persuna tista' tifhimha permezz tal-ġisem tagħha – infatti kull ġisem huwa uniku, singolari u personali. Huwa realtà magħmula mil-laħam u għadam, però, b'differenza minn *robot* li jitharrek permezz ta' movimenti mekkaniċi u stereotipati, huwa animat b'tali mod li dritt nidentifikaw il-ġisem ma' persuna-individwu. F'dan is-sens, kull ġisem huwa differenti għax kull persuna hija differenti. Min ifieri l-ġisem ta' xi hadd, ikun ħabab għal dik il-persuna partikulari – għalhekk nistgħu ngħidu mhux biss li għandna ġisem imma li aħna ġisem!

Permezz tal-medjazzjoni tal-ġisem, il-persuna tidhol f'relazzjoni mal-oħrajn. Hekk, permezz ta' din il-medjazzjoni tinbena l-komunità interpersonali, u permezz ta' dawn ir-relazzjonijiet il-bniedem jibni lillu nnifsu. Fuq livell espressiv il-komunità tibena permezz tal-lingwaġġ, mentri fuq livell affettiv permezz tal-għaqda sesswali.

Fl-*ethos* tal-bniedem tal-Punent, is-sesswalità umana m'għadhiex titqies bħala aspett serju tal-ħajja tal-bniedem. Svojtajna s-sesswalità mill-verità u t-tifsira proprja tagħha. Is-sesswalità m'għadhiex titqies bħala attività "sagra" għax timpinja l-persuna bħala tali; issa qed tiġi ppubbliċizzata bħala "attività mekkanika". Infatti, l-uniku kriterju biex nivvalutaw id-diversi modi kif il-bniedem jeżerċita s-sesswalità tiegħu huwa l-pjaċir – għażilna li ma nagħtux aktar każ jekk l-espressjoni sesswali hijiex konformi jew le man-natura u l-finalità proprja tas-sesswalità. Billi s-sesswalità tnežżgħet mill-valur intrinsiku tagħha, illum il-bniedem ma jikkomtemplax jekk huwiex liberu jew le fl-azzjoni tiegħu, imma jimxi kif ifettillu – spontanjetà! Fi kliem ieħor, is-sesswalità umana giet żnaturata mis-serjetà għaliex giet miftuma mill-persuna, liema separazzjoni timpilka xpakaturi ferm aktar serji.

Infatti, għaddej kurrent biex il-ġisem jinfired mill-persuna u hekk il-bniedem jittratta lil ġismu jew ġisem haddieħor daqslikieku huwa oġġett distint mill-persuna. Meta l-ġisem uman inħall mill-persuna u bdejna nħarsu lejha daqslikieku kien parti oħra tan-natura – meta l-ġisem ġie spersonalizzat –, is-sesswalità giet maħtufa mit-tifsira naturali tagħha u l-bniedem hassu liberu li jagħtiha t-tifsira li ried hu. Hekk, is-sesswalità, flok ma hija lingwaġġ tal-imħabba li jesprimi l-għotja tal-persuna u l-ftuħ għall-ħajja, saret mezz ta' gratifikazzjoni, strumentalizzazzjoni, sfruttament u kummerċ. B'hekk dhalna f'raġunament li ladarba s-sesswalità hija xi attività newtrali (insinifikanti), il-bniedem jinqeda biha għal-liema għan irid hu. L-unika haġa li (forsi) il-bniedem li jirraġuna b'dan il-mod għadu jagħraf hija li jekk fl-eżerċizzju tas-sesswalità jkun hemm persuna oħra involuta, allura huwa mistenni li din tagħti l-kunsens tagħha! F'dan il-kuntest, għalhekk, naslu biex nikkonvinċu ruġna li mhux biss l-attività eterosesswali hija umanament denja, imma l-attività omosesswali wkoll hija attività tajba u jisthoqqilha l-istess għarfien bħall-attività eterosesswali. B'dan premiss, allura wieħed jasal biex jikkonkludi li mhux veru li hemm żewġ tipi ta' sesswalità – dik maskili u dik femminili –, imma hemm "ir-raġel" u l-"mara": ir-raġel jista' jirrelata kemm ma' mara kif ukoll ma' raġel ieħor; u l-mara tista' tirrelata ma' raġel jew mara oħra!

Għaddej ukoll sforz biex issir firda bejn l-*eros* u l-imħabba. Il-viżjoni utilitarista tiċċad li l-bniedem għandu l-hila li jkejjel ix-xewqat tiegħu skond il-virtù; anzi, hemm min jgħid li jekk ngħidu li hemm verità li tmexxi lill-bniedem, dan ifisser li nkunu nammettu limitazzjoni umana! Għalhekk, ir-raġuni umana hija biss strument biex il-bniedem jissodisfa x-xewqat, il-passjonijiet u l-interessi kollha tiegħu. Bir-raġun għalhekk li fl-enċiklika *Deus caritas est*, Benedittu XVI jikteb li l-imħabba "eros" hija degradazzjoni tad-dinjità tal-bniedem ... tehtieg rażan u tisfija biex lill-bniedem tagħtih mhux pjaċir ta' mument (n.7). Huwa fatt li din il-proposta antropoloġika, minflok ma tagħmel lill-bniedem hieles, tnittiflu l-libertà tiegħu biex thallih jitmexxa mill-istinti tiegħu. Fil-kamp tas-sesswalità dan ikompli jbattalha min-natura tagħha ta' mħabba li tingħata – is-sesswalità jibqalha biss dimensjoni erotika li ssahha l-aspett edonistiku tagħha. Huwa ovvjju li impostazzjoni edonista tas-sesswalità tkompli tissperara s-sesswalità miż-żwieġ u ż-żwieġ mill-familja.

Kurrent ieħor qed jkompli jkisser ir-relazzjoni bejn iż-żewġ dimensjonijiet tal-att konjugali: dak unittiv u dak prokreattiv. Il-mentalità kontraċettiva ħarbtet dan ir-rapport mhux biss fuq livell bioloġiku imma wkoll fuq livell ta' intenzjoni. Huwa fatt li l-kultura tal-kontraċezzjoni wasslet għal kultura kontra t-tweild. Ir-rata baxxa tat-twelid f'pajjiżna hija indikattiva. L-istess hsara tista' tiġi kkawżata mill-prassi tat-

tnissil medikament assistit. Fiż-żewġ każijiet, l-imħabba konjugali espressa bil-lingwaġġ sesswali mhix aktar miftuħa għall-ħajja, kemm għaliex huwa possibbli li bejn il-miżżewġin ikun hemm att ta' mħabba kapriċċjożament magħluq għall-ħajja, kif ukoll għax jista' jkun hemm mod kif titnissil il-ħajja barra mill-kuntast tal-imħabba konjugali.

Mhux biss id-divorzju jibdel in-natura taż-żwieġ, imma anke din il-prassi li għadna kemm semmejna. Għaliex jekk iż-żwieġ huwa dik l-għaqda leġittima bejn raġel u mara biex ikun hemm il-ħajja, is-separazzjoni tad-don tal-ħajja mill-għaqda leġittima u s-sesswalità umana ddgħajjef l-istituzzjoni taż-żwieġ! Aghar minn hekk, il-prassi tat-tnissil medikament assistit tista' tgħin biex id-dritt tat-tnissil artifiċjali jiġi rikonoxxut lil diversi kategoriji konvivenzi, inkluzi dawk f'relazzjoni omosesswali, u hekk dawn il-fenomeni jiġu ekwiparati mal-familja mwaqqfa fuq iż-żwieġ!

It-tifrik tal-verità u tat-tifsira tas-sesswalità wassal għal dik li tissejjaħ “ideoloġija tal-ġeneru (*gender*)”: skont din l-ideoloġija, l-identità u l-konvinciment ta' persuna dwar is-sesswalità tagħha – jiġifieri jekk hijiex raġel jew mara – hija ħolqien tal-kultura li tiddependi mir-rwoli li soċjetà partikulari tattribwixxi lis-sessi. Mela, raġel iħossu raġel jew mara tħossha mara mhux għax skont kriterji oġġettivi, imma skont il-konvenzjonijiet soċjali tal-post!

Quddiem din il-konfużjoni antropoloġika fejn ser infittxu d-dawl? Nifraħ lil Dar Ġuzeppa Debono li laqqgħetna għal din il-Konferenza Nazzjonali li fil-fehma tiegħi hija provvidenzjali għaliex ser tagħtina l-possibiltà li nixtaru it-*Teoloġija tal-Ġisem* – wieħed mid-doni l-kbar li ħallielna l-Papa Ġwanni Pawlu II. Anzi, il-Papa nnifsu sejjah dan l-Evangelju dwar il-Ġisem bħala “teologia del sesso” - “*la teologia del corpo diventa, in certo modo, anche teologia del sesso, o piuttosto teologia della mascolinità e della femminilità*”. Skont il-Papa, il-ġisem uman għandu “kelma profetika” fis-sens li l-ġisem, f'isem Alla l-Ħallieq, jiġbor fih grammatika u lingwaġġ li juruna t-triq tal-imħabba vera li twassal għal ħajja umana dinjituża; hekk il-ġisem uman ikompli jkun medjatur biex il-bniedem jidhol mhux biss f'relazzjoni mal-ohrajn imma wkoll ma' Alla.

Konvint li t-Teoloġija tal-Ġisem li ser jesponi issa Prof. Rev. George Woodall għandha messaggġ decisiv għas-soċjetà Maltija li bħalissa qed ikollha tikkonfronta tematiċi serji, nagħlaq b'sentenza programmatika ta' Sant Injazju minn Antijokja: *Il cristianesimo non è opera di persuasione, ma di grandezza*” (Ittra lir-Rumani). Affrontati minn kurrenti fis-soċjetà tagħna li mhux biss jidhru li qed jagħluqu qalbhom għall-messaggġ ta' Kristu imma wkoll probabbli għandhom antropoloġija żbaljata, inxandru b'kuraġġ u qawwa l-ġmiel u l-ġdid (*la grandezza*) ta' din il-bxara t-tajba dwar il-ġisem uman – dwar il-persuna, iż-żwieġ u l-familja. L-isfida l-kbira tagħna mhix li dan il-messaggġ ma jiġix milqugħ, imma li ma nibqgħux nemmnu fil-ġmiel tal-messaggġ Kristjan u għalhekk nirtiraw mis-soċjetà.